

في الإعراب و التحليل الصرفي

التأليف

زهراء جليلي

استاذة مساعدة بجامعة بيام نور

www.ketab.ir

سرنشانه	: جلیلی، زهرا، ۱۳۳۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: فی الاعراب والتحلیل الصرفی / تالیف زهراء الجلیلی.
مشخصات نشر	: تهران: بوستان قرآن، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: السایع، [۱۳۳] ص:، جدول.
شابک	: 978-600-5485-43-1: ۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیها
یادداشت	: عربی.
یادداشت	: عنوان دیگر: کتاب النماذج فی الاعراب والتحلیل الصرفی.
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۱۳۳]: همچنین به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر	: کتاب النماذج فی الاعراب والتحلیل الصرفی.
موضوع	: زبان عربی --- صرف و نحو
موضوع	: زبان عربی --- صرف و نحو -- مسائل، تمرین ها و غیره
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۲ ۸ف۹۲/ج ۸ف۶۱۲۱/PJ
رده بندی دیویی	: ۲۹۲/۷۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۴۱۳۳۲۲

نام کتاب: فی الاعراب والتحلیل الصرفی

مؤلف: زهرا جلیلی	ناشر: بوستان قرآن
مصحح و ویراستار: اعظم قاسمی	: پاسدار اسلام
نوبت چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۲	: جلد ۱۰۰۰
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۸۵-۴۳-۱	: قیمت ۵۰۰۰ تومان

مراکز پخش و فروش:

تهران، بوستان قرآن تلفن: ۳۷۸۹۴۲۶۱ همراه: ۰۹۳۵۰۰۰۰۹۰۹۴
 قم، آقای علی عابدینی همراه: ۰۹۱۲۵۵۲۱۵۴۳

حق چاپ برای ناشر محفوظ است. کلیه حقوق و حق چاپ متن، طرح روی جلد و عنوان کتاب با نگرش به قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ برای انتشارات بوستان قرآن محفوظ است و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

الفهرس

مقدمه السابع

١	الفصل الاول: المدخل في النحو
٢	المرفوعات / الفعل المضارع
٥	الفاعل
٧	ثاني فاعل
٨	المبدأ والخبر
١٢	اسم الافعال النافعة
١٣	اسم أفعال المدح
١٤	اسم الأحرف المشبهة بلي
١٥	خبر الاحرف المشبهة بفعل
١٦	خير لا النافية للجنس
١٨	المفعول المطلق
١٨	المنصوبات / المفعول به
١٩	اسم الفعل
٢٠	اسم الفاعل و اسم المفعول و امثلة المبالغة
٢١	الصفة المشبهة
٢٢	المصدر
٢٢	افعل التعجب
٢٣	عوامل المفعول به المحذوفة / الاشتغال
٢٤	التنازع
٢٤	التحذير و الاغراء
٢٤	الاختصاص
٢٦	المنصوبات / المفعول له أو لاجله
٢٦	المفعول فيه

٢٧	المفعول معه
٢٨	المنادى
٢٩	الحال
٣١	التمييز
٣٤	أفعال التفضيل
٣٥	أفعال المدح و الذم
٣٥	الاستثناء
٣٧	المجرورات / حروف الجر
٣٧	الانفصال
٣٨	الأنواع / التراتيب
٣٩	الاستفهام
٤٠	البدل
٤٠	العطف

٤٣	الفصل الثاني: نماذج في التحليل الصرفي و الإعراب
٤٤	«وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حِجَابًا وَهُمْ أَوتَارُ»
٤٥	«وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ»
٤٧	«أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلِمُوا»
٤٨	«إِذْ كَذَبَ الْكَاذِبُ وَ إِنَّا أَمْنَتْ نَفْسَهُ»
٤٩	«إِنَّهُ بِهَا يَعْمَلُونَ بَصِيرًا»
٥٠	«رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا»
٥٢	«إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ»
٥٣	«وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ»
٥٤	«جَاءَ الصَّدِيقُ وَ أَنْتُمْ حِينَئِذٍ تَنْظُرُونَ»
٥٥	«أُرِيدُ أَنْ أَمْكِكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ»
٥٥	«يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ»
٥٨	«وَلَمَّا فَصَلَ الْغَيْرُ قَالَ أَبُوهُمْ»
٥٩	«إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا»
٦١	«يَا رَحِمَنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ... وَ اكْشِفْ عَنِّي»

- ٦٢..... «اللَّهُ اللَّهُ فِيهِ الْقُرْآنُ لَا يَسْفِكُكُمْ بِالْعَمَلِ بِهِ غَيْرُكُمْ»
- ٦٤..... «إِيَّاكُمْ وَالشَّيْءَ فَتَسْتَمِدُّونَ شَرَّ النَّاسِ»
- ٦٥..... «يَجِبُ عَلَيْكُمْ أَنْتُمْ أَبْنَاءُ الْإِسْلَامِ أَنْ تَنْهَضُوا»
- ٦٦..... «قَالَتْ أَمْرَأَةُ الْعَزِيزِ الْآنَ حَصَخَصَ الْحَقُّ»
- ٦٧..... «فَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ»
- ٦٨..... «نَا فَوَيْمَ اعْبُدُوا اللَّهَ»
- ٦٩..... «الْأَمَانَةُ فَإِنَّهَا فَرْصٌ عَلَيْنَا»
- ٧٠..... «الْوَفَاءَ فَإِنَّهَا حَلِيلَةٌ لِلْإِنْسَانِ»
- ٧١..... «شَرَحَ لَنَا نَبِيُّ عَلَمَاكَ»
- ٧٢..... «سَأَلْتُ وَأَكْبَرْتُ عَلِيًّا»
- ٧٣..... «مَتَى تَنْتَهِي عَنْ شَيْءٍ شَرًّا»
- ٧٤..... «خَرَجْتُ فَإِنَّمَا لَمْ يَكُنْ أَوْفَى»
- ٧٦..... «الدَّوَاءُ إِنْ أَخَذْتَهُ لَمْ يَكُنْ مِنْ رِيضٍ»
- ٧٧..... «رَأَيْتُ وَأَخَوْتُ يَنْهَاكُمُ عَنْ الشَّرِّ»
- ٧٩..... «فَجَبَرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا»
- ٨٠..... «كَأْتَيْنِ مِنْ نَبِيٍّ قَاتِلٌ مَعَهُ رَيْبُونَ»
- ٨١..... «لَا تَقْصُصْ رُؤْيَاكَ عَلَى أَخَوَتِكَ فَيَكِيدُنَّكَ»
- ٨٣..... «مَنْ صَبَرَ صَبَرَ الْأَحْرَارُ وَإِلَّا سَلَّ سَلُّ الْأَعْمَى»
- ٨٤..... «إِلَّا إِنْ بَرَّازَ أُمَّتِي الَّذِينَ يُكْرِمُونَ مَخَافَةَ شَرِّهِمْ»
- ٨٦..... «فَاجْمَعُوا أَمْرَكُمْ، يَا شُرَكَاءَ كُمْ»
- ٨٧..... «مَا أَنَا وَالْدُّنْيَا فَإِنَّهَا خُلِقَتْ لغيرها»
- ٨٨..... «مَالِهِمْ بِهِ مِنْ عَلِيمٍ إِلَّا اتِّبَاعُ الظَّنِّ»
- ٩٠..... «قُتِلَ الْإِنْسَانُ مَا أَكْفَرَهُ»
- ٩١..... «أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ»
- ٩٢..... «إِعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مُوَلَّاكُمْ نِعَمَ الْمَوْلَى وَنِعَمَ النَّصِيرِ»
- ٩٣..... «فَبُئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ»
- ٩٤..... «كَادَ الْفَقْرُ أَنْ يَكُونَ كُفْرًا»
- ٩٥..... «طُفِيقًا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ»
- ٩٧..... «سَمِعْتُ حِكْمَةً مِنْ غُلَامٍ مُهَذَّبٍ وَالدَّاءُ»

مقدمه

نوشته پیش‌رو کوششی است ناچیز برای تمرین و ممارست صرف و نحو که سنوات گذشته، بدو ورودم به دانشگاه به صورت جزوه کمک درسی با عنایت الهی نگارش یافت: تا دانشجویان رشته زبان و ادبیات عربی دانشگاه پیام نور و سایر علاقه‌مندان زبان عربی، هرچه بیشتر با تحلیل صرفی و نحوی آشنا شوند. اینک به حول و قوه الهی با افزودن دو فصل جدید المدخل فی النحو و التمارین و نمونه‌های صرفی نحوی دیگر، به صورت کتاب برای اختیار دانشجویان محترم قرار می‌گیرد. امید است مورد استفاده این کتاب گردد.

مطالب کتاب در سه بخش الفصل الاول و الفصل الثانی و التمارین نگارش یافته است.

فصل اول برخی مسائل نحوی را که دانشجو بدان نیاز دارد و موارد کاربردی آن در فصل دوم آمده، صورت مختصر و جدول‌بندی ارائه می‌نماید تا یادگیری آسان‌تر گردد.

فصل دوم به بررسی صرفی نحوی آیات قرآن کریم و احادیث و جملات مفید می‌پردازد.

فصل بعدی تمارین است که دانشجو پس از خواندن مطالب کتاب، با پاسخ‌دهی به آن، از فرآیند یادگیری اطمینان حاصل می‌نماید. مطالب کتاب به زبان عربی بسیط نگارش یافته تا تمرین درم آراستگی هم برای تکلم زبان عربی باشد.

امید است این اثر ناچیز مورد عنایت دوستداران زبان عربی قرار گیرد.

ولله الحمد

زهراء جلیلی